

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVETKEZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tisz-
tisztviselők részére 50 lel.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lei Negyed évre 40 lei
Fél évre 75 lei Egyes szám 3 lei

Az ár maximálásról.

Az új árdragítási törvények ármaximálásra vonatkozó rendelkezését, tekintettel arra, hogy a gazdaközönségünket közelről érdekli az alábbiakban közöljük:

I. FEJEZET.

1 szakasz. Senki nem állapíthat meg maximális árakat, csak azok és oly esetekben, amint ezt a törvény előírja.

2 szakasz. A városi (községi) tanácsok a következő cikkekre nézve állapítanak meg maximális árakat: kenyér, buza, rozs és tengeri-liszt, hus, halak, disznózsír, tej, valamint más elsőrendű, közvetlen és általános szükségleti cikkekre, amiket mint ilyeneket a minisztertanács megállapít. Városokban a fenti cikkekre az árak maximálása kötelező.

Az árak maximálása olyképpen történik, hogy a prefektus a fogyasztók képviselőjével a köztisztviselők vagy nyugdíjasok helyi egyesülete valamely vezetőtagját kinevezi és úgy ettől, valamint egy bejegyzett kereskedőtől — aki a fenti cikkek árusításával foglalkozik — véleményt kér. Az illető kereskedőt a kereskedelmi kamara elnöke jelöli ki. Ha kamara nincs, valamely más helyi kereskedelmi érdekesület küld ki egy tagot.

A városi tanács hasonlóképpen megállapítja a szállításra, a szállodákra, vendéglőkre, fürdőkre is a maximális árakat.

A klimatikus és gyógyfürdőkre vonatkozó ilyes maximális árakat a kereskedelmi miniszter állapítja meg.

Ha az első bekezdésben felsorolt cikkek árait a helyihatóságok nem állapítják meg, úgy ezt a kereskedelmi miniszter fogja hivatalból megállapítani.

3 szakasz. A maximális árak csupán az erre vonatkozó rendelkezés kihirdetése után válnak kötelezőkké. A kihirdetésnek a legszélesebb körűnek kell lennie.

A kihirdetés után 24 órával az árak érvénybe lépnek és visszavonásig vagy megváltoztatásig — amelyek szintén közzhírré teendők — törvényben maradnak.

A 2. paragrafus első bekezdésében említett cikkek maximális árai legalább egy hónapig mindig érvényesek. Ha azonban ezeket az árakat a 2 és 3 szakaszok értelmében meg nem újítják, akkor többé nem kötelezők.

A maximális árakat megállapító rendelkezés ellen bárki 10 napon belül felelbezzhet a kereskedelmi miniszterhez. Az ilyen felelbezzés azonban a maximált árak érvényét nem érinti.

Ha a miniszter egészben vagy részben módosítja az árakat, ez azonnal közzhírré teendő.

4 szakasz. A 2. szakaszban fel nem sorolt árukra és élelmiszerekre, amelyek azonban a kereskedelem tárgyai, a termelők vagy közvetlen importőrök megállapítják az eladási árakat a termelési költség vagy a beszerzési költség alapján és ehhez hozzáadják a szabad és természetes kereskedelem verseny által követhető hasznot.

A kereskedelmi miniszternek azonban — előzetes bevizsgálás után — joga van, hogy ezekre a cikkekre is maximális árakat állapítson meg, ha úgy találja, hogy a termelő vagy importőr az ipari és kereskedelmi foglalkozás normális és szabályos gyakorlásában őt megillető racionális hasznot túllépi.

Ez esetben a miniszter részletezni fogja, hogy milyen áruk és élelmiszerek esnek e kivételes eljárás alá és milyen városokban és milyen időtartamra szólnak a megállapítandó árak.

A minisztertanács — a kereskedelmi miniszter javaslatára — szabályozhatja bármely elsőrendű cikk árusítását — amiket a minisztertanács, mint ilyeneket jelöl meg — akár az országban állítottak elő, akár importálták azokat és megállapíthatja ezek maximális árát. Akik a minisztertanács idevonatkozó határozatát megszegik, azok ellen e törvény 7 szakaszában foglalt intézkedések alkalmazhatók.

5 szakasz. A negyedik szakasz első bekezdésében foglalt áruknál és élelmiszereknél a beszerzési áron felül nagykereskedőknél legfeljebb 20 százalék, detail-kereskedőknél 30 százalék haszon engedélyeztetik.

Az angrösszisták 20 százalék a detail-eladók 30 százalék hasznát csak egy ízben lehet felszámítani, még pedig akkor is, ha az áru, mielőtt a fogyasztó kezébe kerül, több angró- vagy detailkereskedő kezén ment is keresztül.

Oly kereskedelmi cikkeknel, amelyeket a vendéglőben, vagy más nyilvános fogyasztó helyen adnak el és amelyek nem tartoznak a 2. szakasz rendelkezései alá, szintén 30 százalék haszon engedélyeztetik a beszerzési áron felül, amely a számlázott áru értéke, a szállítási és más költsége alapján számítatik ki.

6 szakasz. A kereskedők, iparosok vagy más elárúsítók kötelesek falragasz vagy címkék alakjában az eladási helyiségben a cikkek árait feltüntetni, vagy pedig árjegyzékben — az általuk gyakorolt kereskedelem természetére szerint — az árakat felsorakoztatni.

A gyárosoktól és importőröktől kezdve valamennyi eladó köteles a vevőnek átadni a szokásos jegyzéken kívül az összes számlákat és másolatokat, amiket ő az áru vételkor kapott.

II. FEJEZET.

7 szakasz. Három hónaptól egy évig terjedhető elzárással és 5000 leitől 20.000 lei-ig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandók azok, akik abból a célból, hogy a szabad és természetes versenyt elnyomják és ezzel az eladási ár emelését idézték elő — a belföldi piacon oly tömegű árut vagy élelmiszert halmoznak fel, amelyek túllépi vállalatuk normális eladási képességének vagy lehetőségének szükségleteit, vagy akik ipari és kereskedelmi legitím kellekkel nem rendelkeznek.

Ezen esetben a bíróság elrendeli a felhalmozott áru vagy élelmiszer eladását is.

8 szakasz. Az előző szakaszban foglalt büntetések alkalmazandók azokkal szemben is, akik megkísérelték előidézni vagy előidéztek bármely kereskedelmi cikk jogtalan áremelkedését vagy azzal, hogy hamis híreket terjesztenek a közönség körében vagy csalárd eszközökkel, akár pedig azzal, hogy magasabb árakat ajánlanak fel, mint amennyit az eladók kérnek.

Ugyanez a büntetés alkalmazandó azok ellen, akik az árut vagy élelmiszert visszatartják, hogy ezeknek jogtalan áremelkedését idézzék elő, összejátszanak vagy szövetkeznek, hogy azokat ne adják el, vagy csak bizonyos áron adják el, ugyancsak azok ellen is, akik hatóságai visszaélés ajándékozás, ígéret, fenyegetés, csel fogások útján korlátozzák vagy befolyásolják a többi árusítót, hogy tagadják meg az árusítást, vagy emeljék a fennálló árakat.

Lapunk múlt számában már reá mutattunk arra, hogy a buza értékesítésének maximális áron való korlátozása milyen következményekkel jár a buza produkció szempontjából. Az árdragítási törvénnyel kapcsolatosan újlag hangoztathatjuk, hogy a mezőgazdasági termények legfontosabbainak: buza, rozs, liszt, hus maximálása amire a törvény második szakasza

„Gazdák”

**Biztosító Intézet
Részv. - Társaság**

Székhelye: Arad. Vezérképviselőstggek: Aradon, Kolozsváron, Brassó-
ban, Temesváron, Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, D.-szl.-
máronban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán-
Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kiháza-
sítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást
nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

a felhatalmazást megadja, azok szabad értékesítését akadályozza, árukat lenyomja, termelésüket visszafejleszti. A jelzett elsőrendű mezőgazdasági termények értékesítési árának mesterséges leszorítása természetesen a termelés csökkenésével az intenzív gazdálkodásról az ektenzív gazdálkodásra való átmenetet vonja maga után. Ha mindaz, amit a gazda a legnagyobb értékkel előállít, a gabonaneműek túlnyomó része, mint a hus, legalább belföldi fogyasztásban is, maximálva van s minden szükségleti cikk, amelyet a gazda saját maga háztartása vagy gazdasági üzeme ellátására be kell, hogy szerezzen, a spekulációs árdrágításnak a törvény nagyon gyöngye védelme mellett ki van téve, ezt természetesen a fokozatos elkedvtelenedés mellett a gazdaosztály elszegényedését vonja maga után és így ahelyett, hogy nálunk mint agrár államban a mezőgazdasági termelés fokozatos fejlesztése és támogatása volna programon, a fokozatos leszorítás és visszafejlesztés következik be. Ennek következményeit egyelőre csak a gazdaosztály érzi, de fokozatosan áthárul ennek terhe a többi osztályokra és egész köztermelésünkre is.

A burgonyavész közgazdasági jelentősége és az ellene való védekezés fontossága.

Irta: Kern Hermann.

Hazánk burgonyatermését a gabonabetegségek egész sorozata szokta bántani. Legnagyobb fontosságú e betegségek közül a Phytophthora infestans de By., vagyis burgonyavész, valamint az Alternaria. Baudysch az „Ochrana Rostlin“ nevű cseh folyóiratban kimutatja, hogy 1921-ben Csehországban egyedül a burgonyavész 805 millió cseh korona kárt okozott. Ilyen és hasonló károsodások elkerülése végett a nyugati államok, különösen pedig Franciaország, Hollandia Dánia, Svédország és Északamerika törvényhozási uton kötelezővé tették a burgonyavész elleni védekezést. Hollandiában 800 kísérlet alapján 10 évi átlagban a burgonyavész elleni védekezés 40—60 százalék terméstöbbletet biztosít évenként. Minden kétséget kizáró statisztikai adatok állanak rendelkezésre például Vermont állam-

ból (Északamerika), ahol 21 éven át állandóan folytatott burgonyapermetezés következtében a terméstöbblet évente 65 százalékkal volt magasabb a nem permetezett táblákkal szemben. Oly években, amikor a phytophthorának kedvezett az időjárás, a permetezett táblákon 120—200 százalékgig emelkedett a terméstöbblet. Ilyen adatok alapján érthető a nyugati államoknak intézkedése, hogy úgy az egyén, valamint a közgazdaság érdekében törvényhozási uton szabályozzák a burgonyavész elleni védekezést.

Hogy minél jobban megvilágítsam e veszélyes betegség romboló hatását, szükséges biológiai ismertetésre röviden kitérnem. A burgonyavész elődsí gomba idézi elő, melynek neve Phytophthora infestans de By. E gomba az ál-lisztharmatfélék közé tartozik; a betegség által előidézeti kórkép igen jellemző és laikus is könnyen felismerheti. A burgonya levele szélén eleinte sárga, később barna, többnyire élesen határolt foltok keletkeznek, melyek helyén a szövet elpusztiul. E foltokat a phytophthora infestans okozza, mely gombának fonálteste a levél belsejében terjeszkedve, a növény nedvén elősködik. Alkalmos nedves, meleg időjárás esetén a burgonyalevél alsó felén eleinte fehér, később szürke gombagyep képződik, akárcsak a peronosporánál, a szőlőlevél alján. A penészgyep semmi egyéb, mint sok ezer piciny spórája, vagyis szaporodó szerve a gombának. E spórákat a szél széjjelhordja és kedvező időjárásnál néhány nap alatt egész vidékeket megfertőztethetnek.

Ha e fertőzés már korán, június közepén megtörténik, akkor a levelek elhalása következtében gumóképződésre az assimiláció megszűnése miatt nem is kerül sor, vagyis néhány nap alatt egész burgonyavidékek termése megsemmisül.

Olyan esetben, ha a betegség későn lép fel, a gumóképződésre magára már nem lehet ilyen súlyos következményekkel, azonban a fertőző spórányag a földre hullva, az esővíz nedvességével a talajba szivárog és ott fertőzi a gumót. Ha ilyenkor folytatódik a nedves időjárás, a fertőzés a gumóban rothadást idéz elő, amelyet nedves rothadásnak nevezünk. Súlyos esetekben az egész termés a földben elrothad. Szárazabb időjárásnál a fertőzés a gumóban csak illás, barna besüppedt foltokat

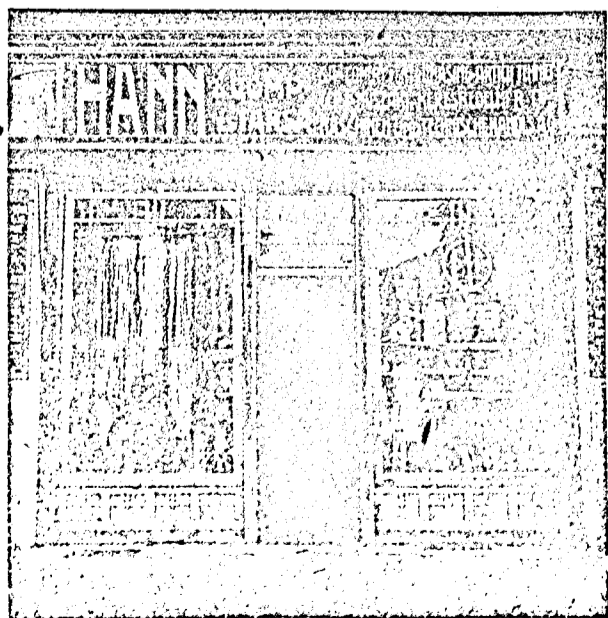
idéz elő. Az ilyen helyen a gumót szétvágva, a hus megbarnulását észleljük. E foltokból indul ki télen a veremben a száraz rothadás, amely egészséges gumókra is áttérjed és ilyenkor az elvermelt burgonya sem vetőmagnak, sem étkezési célokra többé nem használható.

Mindezekből az közekezik, hogy a betegség egyformán veszélyes, akár korán: június vagy július havában, akár későn: augusztus vagy szeptember havában lép fel. Minden eszékört ezért meg kell ragadnunk, hogy az ilyen kiszámíthatatlan károsodások ellen hazánk burgonyatermését egységesen megvédjük.

Miután a phytophthora elleni védekezési eljárások teljesen ismeretesek és biztosak, intézetünk az utolsó három esztendőben e nagyszámú kérdés tudatában Magyarország különféle vidékein ellenőrző kísérleteket állított be, annak megállapítására, vajjon a külföldi eredmények hazánk viszonyai között elérhető-e. Dacára annak, hogy épp az utóbbi évek igen szárazak voltak és a phytophthora csak szórványosan lépett fel, az egyes fajtáknál 12—16 százalék terméstöbbletet eredményeztek kísérleteink. Ez eléggé bizonyítja, hogyha nedves évjárat következtében a phytophthora felépett volna, a terméstöbbletek a külföldön mutatkozó számokat elérték volna.

A védekezés keresztülviteléhez épp úgy, mint a szőlőperonospora ellen csakis rézkészítmények használhatók, akár permetezésre, akár porozásra. Költségek szempontjából feltétlenül a porozás részesítendő előnyben, miután ez gyorsabb munka és a vízmennyiségek szállítása is elmarad. Különböző kísérleteink átlagában a porozás hatásban is nagy fölényt mutatott a permetezéssel szemben. A permetezést a többi között bordói lével és Perosannal végeztük; ez utóbbi készítményt a Chinoin vegyészeti gyár gyártja és bocsátotta rendelkezésünkre. Eltekintve olcsóbb árától, a Perosan a bordói lével szemben föltétlenül előnyben kell részesítenünk, mivel elkészítése a permellének igen egyszerű. A Perosan vízbe öntve méz hozzáadása nélkül azonnal permetezhető. Az elkészített permellé hosszú ideig eltartható és nem csomósodik, mint a bordói lé.

A porozáshoz a Chinoin-gyár egy a Perosanhoz hasonló összetételű rézport bocsátott rendelkezésünkre, amely hatásában úgy a

Raffia-háncs
rézgálic, kénpor, rézkénpor, Manillazsineg,

Szőlőpermetezők
tavédelmi- és vetőmagcsávázó szerek,

Köszénkátrány
gazdasági gépek és eszközök, géphajtószijak, szerszámok stb.
legolcsóbban kaphatók az E. G. E. géposztályában

HANN és TÁRSA GÉP- ÉS MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Holozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-ú. 1. II.)

Telefonszám: 2-36.

Sürgőnyezim: Hanncomp.

Perosant, valamint a bordói levét és más külföldi rézkészítményeket, mint például a kurtakolt, a bosnapasziát, amelyek e célra szintén használható rézkészítmények, lényegesen felülmúlja.

(Folytatása következik.)

Kisebb szakközlemények.

A tücskök kártétele és irtása.

Irta: Dr. Kéller Oszkár, keszthelyi gazd. akad. r. tanár.

A nagyszámu káros rovar közül igen sok kellemetlenséget okoznak a gazdának a tücskök is. Nálunk két közönséges tücsökfaj van. Ezek közül a mezei tücsök (latin neve: Gryllus campestris L.) teste csupasz, színe fénylő-fekete, csak hátsó combjai vörösek. A nőstény petéit laza földbe rakja. A peték két hét alatt kikelnek és az álcák többszöri vedlés után lárvaállapotban áttelelnek és csak tavasszal érik el teljes fejlettségüket. A hazai fajok közül ez a legerősebb ciripelő. Mezőgazdaságilag kártékony, mert a vetésekben, kertekben, faültvényekben, gyök- és gumós növénytáblákon nagyszámban található s az ott levő növényeket megrágja, azonkívül turkálásával is kárt tesz. A fekete tücsök (latinul Gryllus melas Charpent., G. desertus Pall.) színe fekete, kicsi testét sötét-színű szőr fedi. Jól megművelt szántóföld, kert és szőlő kedvenc tartózkodási helyei. Megrág minden növényt és növényi részt, így a gabonaművekbe nem takart magvát, a szőlő és dohány fiatal hajtásait, a cukor- és takarmányrépa gyökerét és ezért különösen, ha nagyon elszaporodik, igen kártékony.

A tücskök irtására elsősorban a mélyszántást ajánlják, ilyenkor az eke kifordítja a földben áttelelő álcákat, amelyeket vagy összedehetünk, vagy az odaterelt baromfiakkal eltehetünk fel. Tanácsos a baromfiakat, különösen a pulykákat, hozzászoktatni a tücsökvadászathoz. Szoktak a tücsökkel fertőzött területre sertéseket is bocsátani, melyek kiturják a földből és megeszik, vagy agyonnyomják a tücsköket.

Könnyen elárasztható területen sikerrel alkalmazzák a vízzel való elárasztást is. Hogy a tücsök az elvetett gabonafélékben kárt ne tehessen, ajánlatos a vetőmagot vetés után mindjárt betakarni. Ha szőlőt támad meg a tücsök akkor vagy baromfiival szedjük össze, vagy nyalámba kötött vesszőcsomóval verjük agyon. Ezen utóbbi esetben azonban a szőlő földjének egyenletesnek és göröngymentesnek kell lennie, mert ellenkező esetben eljárásunk nem jár sikerrel. Takarmány- és cukorrépa ügyvédjük meg a tücsköktől, hogy gondoskodunk a répa föld repedéseinek betemetéséről, betöltéséről, mert csak a repedéseken tud a tücsök a répához férni.

Törvények, rendeletek.

Törvény az önkéntes közadakozásra való felhívások szabályozásáról és ellenőrzéséről.

1. szakasz. A közönségnek népjóléti, vagy nemzeti célokra és bármely más jótékony, vagy más természetű önkéntes adakozásra való felhívása telepeken, helyiségekben, nyilvános, vagy közforgalmi helyeken nem eszközölhető csak a közegészségügyi, munkaügyi és népjóléti minisztérium előzetes engedélyével és a jelen törvény által megállapított feltételek mellett.

2. szakasz. Nem esnek az 1. szakasz rendelkezései alá:

A hatóságok által elismert intézmények, egyesületek, vagy társaságok által tagsági díjak fizetésére, vagy önkéntes adakozásokra bármely

formában való felhívások, amelyek kizárólag az ezeket alkotó tagokhoz intézettek.

A hívőknek bármilyen formában való felhívása önkéntes adakozásra az érsekek, vagy püspökök kezdeményezésére, vagy engedélyével a templomokban, kolostorokban, zárdákban, vagy az ezek által fenntartott intézményeken belül, templomok építése, javítása, fenntartása, vagy szegények segítése céljából.

A bármely foku iskolai gondnokságok, vagy hatóságok kezdeményezésével, vagy engedélyével saját intézményeiken belül eszközölt önkéntes adakozásra való felhívások és csak azon intézmények, vagy a szegény tanulók és diákok segítése céljából.

A gyűjtést megyei székhelyű városokban a primárok, egyéb községben a megyei prefektusok engedélyezik.

Kérdés — Felelet

Kérdés: Egy itteni gazdának tehene ellés előtt pár nappal igen hosszú pántlikagilisztát vetett el magától. A gazda megkért, hogy intézzen kérdést a szerkesztőséghez a következőkben: 1. A pántlikagilisztás tehének teje egészséges-e? 2. Ha felforralva élvezhető is, tanácsos-e az ilyen tehén aludtjejét, turóját, tejfőlet, vaját fogyasztani? 3. Kigyógyulhat-e az ilyen tehén betegségéből? 4. Mitől és hogyan kapta a tehén a gilisztát? 5. Mi ellene a védekezés és az orvosság?

S. J.

Felelet: Tehén bélférgessége. Sem a pántlikás giliszta, sem más belső élősködő nem befolyásolja a tej összetételét és arra semmi káros kihatással nincs, tehát a pántlikás gilisztás tehén teje ezért egészséges és így az ilyen tejből készült termékek: aludtje, túró, tejföl, vaj minden aggodalom nélkül fogyasztható. A háziállatok bélférgessége csak akkor tekinthető betegségről, ha nagyobb tömegben vannak jelen az állat szervezetében, mikor is súlyosabb jellegű elváltozást okozhatnak, esetleg az állat elhullását is előidézhetik, ha azonban csak kis mennyiségben vannak jelen, nagyobb baj nem okoznak, mindennek dacára ajánlatos a bélférgek ellen védekezni és ha már jelen vannak, azokat az állatokból kihajtani, amire igen kiváló szer a Vermithan (Chinoin gyár gyártmánya), amely 2—3 napi kezelés után még a legsúlyosabb betegeknél is teljes gyógyulást eredményez, illetve elpusztítja már magában az állat bélcsatornájában stb. tartózkodó férgeket és azokat elhullott állapotban hajtja ki, anélkül, hogy további fertőzéstől tartani kellene. A Vermithant legújabbban hozták forgalomba összes háziállataink számára és mindenütt biztos erőt minnyel járt a vele való kezelés. A bélférgeket háziállataink az ivóvíz, takarmány, legelő útján szedik fel, illetve a bélférgek petéit, melyek azután háziállataink szervezetében kifejlődnek bélférgekké.

Hirdetmény.

Répa termelőink folyó évi cukorellátási feltételeinek 3-ik pontjára* való utalással a har-

* A cukorellátási feltételek harmadik pontjának idevonatkozó része a következőképpen hangzik: „A cukor ára 19.— Lei, de fentartjuk, hogy ezen árat az év folyamán leemeljük, vagy csökkentjük.” — Ezen pontban biztosított jogunkkal élni részben az kényszerített, hogy a termelők részére tartalékolt cukor egy részét közellátás céljára voltunk kénytelenek átengedni, részben pedig, hogy termelőink száma ez évben — számításunkon felül — a múlt évi kétszeresére emelkedvén, a harmadik negyedévi cukorszükséglet teljes kielégítésére saját gyártmányú cukor felett nem rendelkezünk.

madik negyedévi cukor árát a következőkben állapítjuk meg.

A harmadik negyedévi cukorjárandóság (július, augusztus, szeptember) felerészét kg. 19 leies árban adjuk ki, míg a másik felerészét napi áron. Jelenleg 45 lei.

Azon termelőinknek azonban, kik ezen napi áron kiadandó félrészt átvenni nem óhajtják, ezen ki nem vett részt, a negyedik részlettel együtt, répafeldolgozási üzemünk megkezdése után fogjuk kiadni, répa termelők részére akkor érvényes árban.

Általában pedig felhívjuk termelőink figyelmét arra, hogy a harmadik negyedévi cukrot csakis répa területüknek felügyelőnk általi felülvizsgálása és erről szóló írásbeli jelentésének beérkezése után csak az esetben fogjuk kiadni, ha a szerződött és bevetett terület időszertü és kifogástalan megművelésben részesült.

Marosvásárhely és Vidéke Cukorgyár.
Részvénytársaság gyári üzemvezetősege.

Vegyes közlemények.

A cukorrépa termelés és cukor árak. Az idei cukorrépa termelés kedvező eredménnyel kecsegtet. Nemcsak Erdélyben, hanem a regátban is lényegesen emelkedett a répával bevetett terület és pedig közel 100 százalékkal. Ennek következtében a cukorimport lényegesen csökkenni fog 4—6000 vagonról kb. 1—3000 vagonra. A szárazság és bolharágás miatt jelentékeny területet szántottak ki a gazdák, ezeket azonban nagyrészt mind pótolták új vetésekkel. Helyenként kukoricával vetették másodszor a répat, hogyha t. i. a répa nem sikerülne, maradjon meg a kukorica. Ismételt is figyelmeztetjük az érdekelt gazdátársainkat, hogy ha sikerült a második répavetés, haladék nélkül vágják ki a tengerit, mert a gyár kifogásolni fogja a kettős termelést. A vetések ma a tavaszi szárazság után aránylag jól néznek ki. Az idei termés beszállítása kedvezőlen természetűt is gondot fog adni a C. F. R.-nek, ezért az érdekelt szervek már most akcióba lépnek a vagonok idejében és megfelelő számban való rendelkezésre bocsátása érdekében. A belső cukor termelés emelkedéséből a kereskedők a cukorárak csökkenésére következtetnek. Mint értesülünk, a C. F. R. a cukorrépa és szén kedvezményes áron való szállítása tárgyában, a cukorgyárosokkal kötött egyezményét felmondotta. Ennek következtében a cukor termelés költségei lényegesen emelkedni fognak. A cukorgyárak ezt az emelkedést a fogyasztókra akarják áthárítani. A termelőkre, vagyis a répaárakra e terhet nem lehet áthárítani, mert ha az idén nem kapják meg a gazdák a régen óhajtott méltányos répaárát, úgy a mai rekord terület tetemesen csökkenne, amelynek megakadályozása a gyáraknak és fogyasztóknak egyaránt érdeke.

Időjárás. A boifalusi cukorgyár meteorológiai állomásának megfigyelései szerint június hóban a maximális légnyomás 723.9 volt június 9-én. A min. 705.7 volt június 5-én. A legnagyobb meleg + 29.6 volt június 1-én. A legnagyobb hideg + 5.0 volt június 7—10. Az átlagos hő júniusban + 10.48 volt. A legnagyobb csapadék volt június 20-án 15.5 mm. A csapadékos egész havi mennyisége 73.2 mm. A csapadékos napok száma 17.

A májusi kivitel. Ez év május havában Románia a következő cikkeket szállította külföldre: buza 8130 (1922 májusban 1890) mázsa, búzaliszt 350, árpa 733150 (248060), zab 214100 (163040), tengeri 426200 (292940), köles 1900 (5040), korpá 22670, bab 1640 (575600), petroleum 157170 (56380), benzin 62460 (31020), fűrészáru 673820 (652740) mázsa, élőállat 63 (18435) darab, bor 500 (7960), só 24399 (28490) mázsa.

Megkezdődött az aratás Arad megyében. Arad megyében már megkezdődtek az

aratások és úgy a városi, mint a megyei fogyasztó közönség máris feszült figyelemmel várja az idei termés eredményét. Közgazdasági szakértők szerint Aradmegyében az idén elég jó termés lesz, a megyében mindenfelé nagyon szép a buza. Az utóbbi napok csapadék csak jótékonyan hatott a szántóföldekre.

Szavalókönyv. A „Minerva” irodalmi és nyomdai műintézet r.-t. kiadásában megjelenő „Magyar Nép” szerkesztősége „A Magyar Nép Könyvtára” címen egy kis kézi könyvtárt állít össze a falusi nép számára. Ennek első füzetét most jelent meg Gyallay Domokos szerkesztésében és dr. Rajka László Marjanumi tanár összeállításában „Szavalókönyv” címen. E közel 100 oldal terjedelmű kis füzet a magyar költők legjobbjainak költeményeit foglalja egy csokorba. Amellett, hogy kedvesen szórakoztat, átfekintést is nyújt e kis füzet a magyar költészetről. A nép megismeri belőle Csokmai Vitéz Mihály, Vörösmarty, Petőfi, Arany, Tompa, Gyulai, Lévy, Reviczky, Bartók, Gárdonyi, Szabolcska, Ady, Apri, Jánossy, Petres, Reményik, Szombati-Szabó és mások legkedvesebb költeményeit. A füzet megrendelhető a „Minervánál” Kolozsvár, Deák F. u. 1. sz.

Hogy van az, hogy az egyik gazdánál a marha mindig egészséges és erős, míg a másiknál gyöngye és munkaképtelen? Mert még nem minden gazda ad marhájának Kwizda-féle marhatápport. Kwizda-féle marhatápport elsőrendű hatással van az állat étvágytalansága ellen, rossz emésztésnél, a tej minőségének emelésére és a tej mennyiségének fokozására teheneknél. Kapható a gyógyszerárakban és drogueriákban. Vételnél ügyeljünk a Kwizda névre, mert e nélkül értéktelen hamisítvány.

PIAC.

Országos vásárok.

Julius hó 9-én Kraszna. 10-én Nagymajtény, Szamoskrassó. 11-én Alsóvil, Alsóvíst, Mehedia, Vajdahunyad. 12-én Alsószopor, Alsóvárány, Berkenyes, Bikszád, Németbogsán, Retteg, Rozsnyó. 13-án Asszonyfa, Csikszereda, Margitta, Medgyes, Polyán. 14-én Ditró, Nagylak, Sósmező. 15-én Delta, Kőrösfeketető, Kis-sink, Udizsentspéter.

Budapesti husárok. Budapesti tudósítónk táviratozza: Az élelmiszer piacon újabb árfel-szökés. A zsír és húsfelek ismét rohamosan drágultak. A zsír 5200, szalona 5000, sertéshus 3300—3400, marhahús 2700—3300, borjúhús 2200—3200 korona.

Temesvári piaci árac. Tojás darabját 1.20—1.30, tej literjét 4.50—5, vaj kilóját 70—80 leiért árusították. Liba darabja 320—340, rántani való csirke párja 20—30—60 lei. A termény-piacon nagy volt a kínálat és a vételkedv is. Buza 450—480, korpá 245—260, kukorica 375—380, zab 350—360, árpa 330—340 méter-mázsánként. Az élőállatok felhajtása is nagy volt. Árac a következőképpen alakultak: marha 18—20, borjú 18—19, sertés 28—29 lei külön-ként élőhelyben. A gyümölcs árak aránylag olcsóbbak lettek. Cseresznye 4—6, alma 4—12 lei különként. A kajszinbarack mindössze három-négy napja látható a piacon. Megjelenésekor 30 lei volt kilója, ma már 10—12 leiért is árusítják.

Székelyudvarhelyi piaci árac: buza 70—75, árpa 60—66, zab 50—56, törökbuza 70—72, burgonya 25—30 leu vékánként. Tehén tej 2.50—3.50, tejföl 18—20 leu literenként. Tea vaj 78—80, közönséges vaj 60—70, tehéntúró 8—10, juhsajt 26—27, orda 22—24 leu különként. Egy kötés murek vagy petrezselyem 1 leu, 1 drb. kalarábé 1 leu, 1 kötés hagyma, retek 0.50—1 leu, 1 liter cseresznye 6—8, meggy 5—7, ribisli 3—5, egres 5—6 leu. Hízott sertés élőhelyben 27—32 leu. Választott malac 500—600, súldó 900—1400, nagyobb sertés 1500—2000 leu. Egy szekér piaci takarmány 400—600 leu.

A prágai huspiac. A mai huspiacra a következő árakat jegyezték: Üsző 10—14.50, borjú 8—13, belföldi sertés 16—18, jugoszláv sertés 16—17, bakonyi sertés 15—16.50, dán sertés 13—18.50; belföldi marhahús: ökör eleje 12—15, hátulja 14—17.50, bika 13—15, tehén eleje 10—12, hátulja 12—14, vágott hús 8—10 cseh korona kilogramonként. A forgalom közepes volt.

Ismét emelik a buza árát Budapesten. Budapesti szerkesztőségünk távirata a termény-tözsderől ezeket a jegyzéseket közli velünk: buza 76 kg. tiszavidéki 35000—35250, egyéb 34750—35000, 78 kg-os tiszavidéki 35250—35750, egyéb 35000—85500, rozs 26300—27500 zab 27500—28000, takarmányárpa 24500—25500 tengeri 25500, korpá 11750—12250.

Konstanzi terményárak. Árpa 370, zab 380. tengeri 365 lei métermázsánként. Készletek: 1480 tonna tengeri, 11.360 tonna zab. — Irányzat lanya.

HIRDETÉSEK.

Felhívás.

Abrudfalva és vidéke Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. június 10-ikén megtartott közgyűlésén kimondotta a szövetkezet felszámolását, minek alapján felhívom mindazokat, akiknek a szövetkezettel szemben bármilyen követelésük fenntállana, követelésüket hat hónapon belül jelentésük be a szövetkezet felszámoló bizottságához.

Abrudfalva, 1923. június 20.

Gamenczy Gerő,

3534

felszámoló bizottsági elnök.

A Szeéri „Hangya” fogy. és értékesítő szövetkezet 1923. évi július hó 15-én d. u. 3 ó. a község-házánál évi rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25 §-a értelmében meghivatnak. Ha a közgyűlés a tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923 év július hó 22-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az igazgatóság kiegészítése. 2. Felügyelő-bizottság választása. 3. Netaláni indítványok. Kelt Szeér 1923. június 30.

Az igazgatóság.

A várfalvai „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi július hó 15-én d. u. 3 ó. a község-házánál 1922 évi rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25-ik §-a értelmében meghivatnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923 év július hó 22-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Igazgatóság választása. 2. Alaptőke emelés. 3. Esetleges indítványok. Kelt Várfalva, 1923. július 1.

Az igazgatóság.

A Szilágysámsóni fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi jul. hó 15-én d. u. 2 órakor a szövetkezet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25 §-a értelmében meghivatnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi július 22-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Az üzlet rész tőkeemelése. 2. Az üzlet rész és tőkének 50 Leire való felemelése ilyen értelemben az alapszabály reá vonatkozó módosítása. Kelt, Szilágysámsón 1923. június hó 25.

Az igazgatóság.

A Sarmasági fogy. és értékesítő szövetkezet 1923. évi július hó 15-én d. u. 2 órakor a szöv. helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghivatnak. Ha a közgyűlés a

megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. év július hó 22-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az igazgatóság kiegészítése. 2. Felügyelő-bizottság választása. 3. Netaláni indítványok. Kelt Sarmaság, 1923. június hó 24-én.

Az igazgatóság.

A Láposbányai f. és ért. szöv. 1923. jul. 22-én d. u. 3 órakor a község-házánál rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25-ik §-a értelmében meghivatnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. év július hó 29-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Határozat a szövetkezet sorsa felett. 2. Az igazgatóság kiegészítése. 3. Felügyelő-bizottság választása. 4. Netaláni indítványok. Kelt Láposbánya 1923. június hó 28.

Az igazgatóság.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetéseik ára: szavanként 1 lel. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számítanak, — Legkisebb apróhirdetés díja 10 lel. Állást keresők részére 20 szőlő 10 lel.

Állandó alkalmazást keres a gazdaság minden ágában tökéletes tudással bíró, egyén, ki beszél magyarul, németül és szlávul, ért a szőlő kezeléséhez, elvállal amerikai és szőlőoltványok házilag való előállítását, telepítéseket és birtokok percentuális kezelését is. Irsa Lajos Oradea-Mare—Nagyvárad, Tiszakálmán-tér 7. 3535.

Gygszorgalmas kertész ki a méhtenyésztésben teljes jártassággal bír, uradalomban állást keres, esetleg birtokkal közös gazdálkodásra vállalkozik, vagy százalékra is; mint gyógy-növény, magtermelés, fásiskola termesztése. — Cim Nagy Mihály kertész, Brassó Dupainiste 35. 3537.

Nagy gyakorlattal bíró nő sajtimestert keresek, kinek gazdasági gyakorlata is van. Cim a kiadóban. 3536.

40 éves elvált urnó, ki gazdasági háztartást megelégedésre vezetett agrar-reform miatt állásnélkül van, házvezetőnek ajánlkozik szegény igényű, szorgalmas, főzést is vállalja. — Cim a kiadóhivatalban. 3538.

Keresek őszire, v. 1924. január 1-re egy ügyes vegetable kertészt, aki virághoz is ért, akár fix fizetéssel, akár részes művelésre. — Ajánlatok eddigi működését igazolvány másolatokkal Barcsay Tamás Gyalu Kolozsm.küldendők. 3539.

Terjesszük az „Erdélyi Gazdát” a gazdák körében!

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank
Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alap tőkéje: 16.000.000

Tartalék tőke: 15.000.000

033

Pásztortűz

szépirodalmi hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Str. Reg. Márta 35. sz.

Előfizetési díj egész évre 160 Lei.